

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az átalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tőrszékében.

Képviselő-választások.

Huzzák már a lélekharangot.

A magyar országgyűlés öt esztendei élet, kínos betegségek, lázas és ritkán hasznos munkálkodás után elérte a képviselői élet legvégső határát s most végvonaglásban szenved.

Már készítik a koporsót, a gyászos szemfedőt, a Felség el fogja mondani a bucsuztatót felette és sok aggódo sziv utoljára monó Istenhozádót öröme, bánata és aggódo reményei szeretett tanyájának. Kilió pedig elő fogja venni pennáját és írni fog róla a nemzet nagy történetkönyvébe. Irni fog s vajjon mit írhat róla? Lesz-e számára sok vigasztaló, a mi örömkönnyet fakaszt s elborul-e ábrázata, midőn a sötét pontokhoz ér?

Bizony-bizony több lesz, a mi keserü könnyeket fakaszt szeméből. Hiszen ez a Ház már születésekor szőrnyszülött volt, a melynek láttára eliszonyodott a világ. A parlamentarizmus életében kevés képviselőhöz találtatott még, a mely a jognak és igazságnak oly durva arculcapásával alakult volna meg. Pedig mindenki úgy tudja, hogy a parlament volna hivatva a nép alkotmányos jogait az első lépéstől az utolsóig istápolni. Annak kellene az ország fejének lenni, a mely megérezze minden ideg mozdulását s a mit a szervezet követel, azt neki kellene kielégíteni.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

Martinotti káplár.*

I.

Nyolc esztendőskoromban történt, hogy egy olyan barátságot kötöttem, a mely gyermekkorom legkedvesebb emlékei közé tartozik. Volt a városunkban táborozó ezrednek egy trombitás káplárja, egy középtermű, erős, izmos ifju, kemény, szigorú tekintetű, de tele jóssággal, természetességgel és kedvességgel. Megkedveltem, a mikor látta, mint futok kilógó nyelvel a trombitája előtt. Megismerkedtünk azután a kaszárnya előtt, majd apám háza előtt sétálgatni kezdtünk együtt, a mikor ideje megengedte. Ugy bánt velem, mint felnött emberrel szokás, ami büszkévé tett s iránta érzett szeretetemet most meg a hála is fokozta. Beszéltem nekem gyermekkoráról, katonáskodásáról, felebbvalóiról s a kaszárnyában történt eseményeket is nagy részletességgel, fontoskodóan szokta volt elmondani. Én pedig áhitatos figyelemmel hallgaltam szavait. Otthon egyébről sem beszéltem, mint Martinotti káplárról, akit fivéreim kötekedésből »tábornok«-nak kereszteltek el. Martinotti káplár erőnkerejével azt akarta, hogy tegezzem, de nekem sohasem volt ehhez elég bátorságom, Valóságos dicsőség volt számomra, ha vele együtt jelenhettem meg az utcán, mikor pedig elvitt a kávéházba frissítőt inni, usztam a glóriában s nem lettem

* A világhírű olasz ifjusági író, Edmondo de Amicis most megjelent munkájából.

Milyen különös dolog volt, mikor a kezeknek és láboknak kellett agyabugyálni a fejet s amputálnia kellett önmagát, hogy fel ne bukfenczezzék.

Hogy mennyit szenvedett ez az ország öt esztendő alatt, annak csak a mindentudó Isten a megmondhatója.

De azt mondják, sohase busuljunk azon, a mi elmúlt. Haszontalan, semmit sem érő dolog az. Sirhatunk, jajgathatunk, de az a konyhára nem hoz semmit. A multból csak tanulunk kell, a miénk a jövő. Magunk vagyunk saját szerencsénknek kovácsai. Fegyvert adtak kezünkbe s itt az idő, hogy a magunk jogaiért küzdjünk. Ha tudjuk bajainkat, ha érezzük mi és hol fáj, egy percig sem szabad haboznunk a segítséggel.

Különösen azokhoz szólunk ma, a kik Fejérmegyében a néppárt eszméit helyeseknek s célravezetőnek találják. Programunk ismeretes. Isten, király, haza, ez a három volt az, a melyért öt esztendőn keresztül kitarató, önzetlen és a tisztességes ellenfél előtt is tiszteletreméltó küzdelmet vívtunk. Működésünk nyílt volt és becsületos. Nem bujkáltunk senki előtt, mert soha nem volt ok rá, hogy a mit szivünk érzett, azt a világ előtt véka alá rejtjük.

Tudjuk nagyon jól, hogy ezek vannak Fejérmegye választói között, a kik a néppárt eszméivel egyetértenek. A mult

volna büszkébb akkor sem, ha maga Cavour gróf vitt volna oda. Keresztnevenem szólított, de becézgette, mert nyilván hosszúnak találta nevemet s nehezebb esett egészen kimondani. Így csak Mondonak, vagy Mondinónak nevezett. Egyszer lefejtette zubbonyáról a káplári rangját jelképező, már nagyon megkopott sárga gyapju csikokat s nekem adta mindkettőt. Ugy vittem haza mint valami kincset s rávarrtam nyomban az ujjasomra. Ugy jártam azután az iskolába káplári ranggal. Idővel olyan nagyra növekedett csodálatom Martinotti káplár iránt, hogy még utánozni kezdtém a járását, a hanghordozását s reggeltől estig füttyöltem azokat a marsokat, amelyek leggyakrabban hangzottak trombitájából. Nem emlékezem tisztán, hogy meddig tartott a boldogságom. Én azt hittem akkor, hogy sohase lesz vége s Martinotti ott öregszik meg majd káplárságában — az én kedvemért. De egyszer megis vége szakadt a boldogságnak.

Egy este, takarodó idején találkoztam Martinotti káplárral, ki így szól hozzám:

— Tudod e, Mondino, hogy holnap este megyek az ezreddel.

Mikor látta, hogy nem értem szavait, hozzátette:

— Megyek a krími háboruba.

Ugy félfüllel már hallottam vajamit a krími háboruról, — de magam sem tudom hogyan — sohase ötlött eszembe az a gondolat, hogy őt is elvihetik oda. Egy szó sem jött ajkamra. Martinotti mosolygott megindulásomon s nyilván vigasztalni akart, midőn így szolt:

választás alkalmával az erőszak, a zsarnokság, és nem a szabadelvűség küzdött ellenünk. Tudjuk, hogy a régi rendszer nem él s nem tehetik meg újra, a miért a világ gúnnya szállott feléjük. Tehát használjuk fel az alkalmat, hogy elveinknek zászlaját diadalra vigyük. Ha egy tizenhét égből álló párt öt esztendő alatt hasznos munkálkodása által milliók halálját tudta lekötni magának, megsokasodva számban, erőben és lelkes párt-hivekben oly erőt fog bevinni hazánk elernyedt, elkényszeredett idegeibe, a mely Magyarország egész jövődö életére kihatással fog lenni.

Templomszentelés Duna-Adonyban.

— Kiküldött tudóstüntől. —

Építetek hajlékot az Urnak és jöjjetek hivek, dicsérjétek a Felséget.

Fejérmegyenek déli fele részt vett azon a lélekemelő ünnepélyen, a mely a mult vasárnap Duna-Adonyban folyt le, midőn *Majláth* Gusztáv gróf, Erdély püspöke elfaradott hozzánk, hogy az újjalkotott templomot fölszentelje.

A régi templom régóta kicsi volt a hivek óriási számához mérten már s régóta előállott a megnagyobbítás szükségessége. Szabó József rácalmási építőmester végezte az átalakítást, a ki kevés költséggel oly szép és a kívánalmaknak annyira megfelelő alkotást létesített, hogy nevét egyszerre az egész környéken ismertté tette. A

— Remélem, hogy nem esik bennem kár a muszkák között. Hiszen nem akarnak talán mindnyájunkat lekaszabolni! Ha megmenekülök, lehet, hogy majd visszatérek ide. Bátorság tehát, Mondino! Ujra látjuk egymást!

Nem tudtam visszatartani könnyeimet. Ő még egy ideig nagy komolyan nézett rám, azután megfordult és elietett, mintha éppen akkor valamelyik feljebbvalója szólította volna. Én hazatértem összeszorult szívvél s alig léptem be a szobába, zokogástól meg-megcsukló hangon mondtam el anyámnak a nagy újságot: Martinotti káplár . . . megy a háboruba!

— Szegény fiatalember! — kiáltotta anyám, de vigasztaló hangon hozzátette nyomban, hogy illendő volna, ha elutazásakor meg a vasutnál is elbucsznám Martinotti káplártól. Másnap este futottam is az állomáshoz, de már senkit sem találtam ott. Az ezred még reggel elutazott. Egy ideig ott állottam még a pályaházban, könnyes szemmel bámulva a csillogó gépekre, amelyek elragadták tőlem barátomat. Képzetelem követtem őt távoli vidékre, mely telistele van borzalommal, titokzatossággal, ahonnan — úgy gondoltam, sohase fog többé visszatérni.

II.

Mult az idő s én már a második gimnáziumba léptem. Egy napon hire támad, hogy esapatáink már szalíngóznak vissza a krími félszigetéről. Az első csapat már partra is szállt Genuában. Mindjárt eszembe jutott az én káplárom, Martinotti. Vajjon nem esett-e áldozatul a háborúnak, vagy a kolerának? Ha életben

régi templomot a főoltár felé meghosszabbították, illetőleg egy kereszt alaku részt építettek hozzá, nagysága így megegyezik akkora lett s elérték, hogy maga a templom alakja kellemesen lepi meg a szemlélőt, sőt az akusztika sem hágy legkevésbé kívánni valót sem hátra. Természetes, hogy az építés lehetőségét Zichy Nándor grófnak, a község és templom nagylelkű patronusának bőkezűsége ette lehetővé, a kinek nemes szive itt is boldognak érezte magát, hogy Isten dicsőségére és a lelkek üdvének előmozdítására áldozatot hozhatott.

A főszentelő püspök szombaton délelőtt érkezett Bakóca felől Baranyamegyéből. A papság Sárbogárdig ment eléje, a községi képviselő testület, élén Huszár Dezső főszolgabíróval, Apt Ödön főszolgabíróval és Szatory Gyula közs. jegyzővel az adony-szabolcsi állomáshál üdvözölték a püspököt, megköszönvén neki, hogy a község lakóinak érdekében oly messziről elfáradott hozzájuk. A főpásztor örömmel viszonzta az üdvözlést s örömmel adott kifejezést annak, hogy a hol Istennek és a hazának ügyéről van szó, ott minden nemesen érző és gondolkozó ember összetalálkozik.

Délután öt órák a papság a kastélyból egy ideiglenesen épített lomb-sátorba vitte a szent ereklyéket (szent Fidelis, szent Vince és szent Faustinus ereklyéit), melyeket a szentelő püspök másnap a főoltáron volt elhelyezendő. Az esti óráktól egész éjen keresztül az ajátos hívők, a kik az egész környékről processiókkal jöttek Adonyba, imádság és énekek közt tisztelték a szentek ereklyéit. A püspök az ereklyék átvétele után a zárda kápolnájába vonult, a hol litániát tartott, utána rövid beszédet intézett a hívőkhöz, majd pedig Sollok lazariszta atyával es több pappal együtt 1/29-ig a hívek százeit gyóntatta.

Reggel fél 9-kor kezdődtek a szentelés magasztos szertartásai, a melyeket a püspök a környékből összegyűlt nagyszámú papság segítségével végzett. Közben Zichy Gyula p. kamarás intézett a künn óriási tömegben csoportosuló hívekhez lelkes és megragadó beszédet s ugy ő, mint előtte való napon Majláth püspök kedvesen foglalták be a boldogult püspök emlékét, a ki

maradt, visszatérhet-e városunkba, hol megismertünk? Azon a napon, a mikor hire futott, hogy másnap két zászlóalj érkezik hozzánk, nem találtam helyemet az öröm és a türelmetlenség miatt. Okos anyám, hogy előkészítsen az esetleges csalódásra, megjegyezte:

— Ne busulj, nem öltök meg mindenkit a muszkák! De honnan tudod, hogy nem maradt-e Genuában, vagy Turinban?

Ez a megjegyzés szegyet ütött a fejembe. De azért másnap már korán felébredtem, azzal a reménységgel, hogy újra látom őt. Nagy tömeg gyűlt össze a vasutnál a katonákra várakozva s nekem az állomástól jó messzire jutott hely az uton. Okleim segítségével sikerült a báméskodók első sorába furakodnom.

Szivem hevesen kezdett dobogni, mikor meghallottam az első trombitaszót s észrevettem, hogy a századok már sorakoznak a pályaház előtti téren. De miféle katonák voltak! Nem ismertem rá bennük a mieinkre. Egy átváltoztatta őket a háború? De mintha most szebbek, férfiasabbak lennének volna, mint mikor elmentek. A századok megindultak a néptömeg üdvözölő kiáltásai között. Elő a trombitások. Ezek között kell lenni az én Martinotimnak. Mikor felem közeledtek, minden lépésükre erősebben kezdett dobogni a szívem. Ah! itt van, itt van Martinotti . . . De jaj, csaldótam! Nem ő volt. Más káplárt néztem Martinotinak. Összeszorult szívvel álltam ott a helyemen. Megfigyeltem a századokban minden katonát: Martinotti nem volt közöttük. Oh, Istenem — gondoltam — az én jó káplárom elesett a háboruban! De hátha Turinban, vagy Genuában

bizonyára az égből tekintett le az egyház felséges ünnepére. A szertartás után ünnepélyes mise következett, a melyet Pödör István rácalmási esperesplebános tartott, mise alatt pedig a duna-adonyiakból alakult ének- és zenekar elismerést és feltétlen dicsőretek érdemlő buzgósággal be-tanult miseéneket zengett 1 óra volt már, mire az ünneplő sereg szétszólott.

Ünnepi ebédre id. Zichy Nándor gróf hívta meg a főszentelő püspöknek segédkezőket, valamint a községi képviselő fejében, Huszár Dezső főszolgabíró, Apt Ödön szolgabíró és Szatory Gyula jegyzőt. Felköszöntökben nem volt hiány. Zichy Nándor gróf a régi magyar szokáshoz hiven, a mely nem tudja megtagadni, hogy hálójának és szeretetének szavakban ne adjon kifejezést, a magyar püspöki kar ékességére emelte poharát, megköszönve neki azt lelkes buzgalmat, a melyet az adonyi hívekért oly fáradhatlan jóságga teljesített. Majláth gróf Zichy Nándort éltette, a magyar világi katolikusok egyik legtisztelteméltóbb alakját, a ki önzetlen munkálkodásával egyházának s hazájának oly határtalanul sokat tett már eddig is. Egyik leg-meghatóbb momentum volt, midőn az öszfürtü gróf a község ifju plebánosát köszöntötte fel, teljes elismeréssel levén annak fáradhatlan és buzgó munkásságáért, melylyel rövid néhány év alatt is annyi érdemet szerzett magának. Pödör István esp. plebános Majláth püspökre emelte poharát, a ki Erdély kies bércei közül Pannonia rónáin is terjeszti jóságának, nemeselkűségének áldásait, a melyeknek híret széles Magyarország ismeri már. A püspök viszont a fejérmegyei papságot éltette, megköszönve nekik buzgóságukat, a melylyel neki a szentelés körül segéd-keztek s kívánván Istentől, hogy minél előbb Krisztus szive szerint való főpásztoruk legyen. Felköszöntötte a püspök a közigazgatás jelenvolt tagjait is és arra a mindenkor szükséges egyet-ertésre, közös munkálkodásra emelte poharát, a mely nélkül kormányozni, vezetni nem lehetséges. Huszár Dezső főszolgabíró meghatva mondott köszönetet a jó kifizatókért. Zichy Nándor gróf Huszár Dezső főszolgabíró családját éltette, különösen megemlékezvén annak édes atyjáról

maradt, mint anyám mondotta. Így sem láthatom őt többé, akárcsak elesett volna.

Egy csapat következett még, az utolsó s én éppen egy vén kapitányt bámultam, kinek hatalmas vágás látszott az arcán, amikor vidám hang üti meg a fülemet:

— Mondino!

Odafordulok, mintha villamos ütés ért volna. Martinotti káplár volt tiszt ruhában, megbarnult arcczal, megsoványodva s egy kissé megöregedve, de szálegyenes testtartással, a milyen elindulása előtt volt. Sohasem felejttem el, hogyan üdvözölt megfeketedett kezével s jóságos mosolyával. Én csak egy ah-kiáltással válaszoltam neki, de kis hija volt, hogy a néptömeg közül oda nem rohantam hozzá, hogy megöleljem.

— De megnőttél! — kiáltotta. Többet azonban nem mondhatott — folytatnia kellett az utját.

Másnap találkoztam vele, s képzelhető, hogy milyen nagy volt az öröömöm. Barátágunk aztán megújult s még melegebb lett, mint anakelőtte. De — csodálatos! — nem emlékezem már semmire, a mit a háborúról mesélhetett nekem azon a napon meg a következőkön — attól kezdve, hogy visszatért, semmi sem maradt emlékezetemben, barátágunk további történetéből. Abból az időből csak arra emlékezem, hogy to-bogókkal diszített óriási sátor alatt megvendégel-ték a katonákat. De ez is csak homályosan lebeg képzeletemben, mint valami hírtelenben, vagy ködfátyolon keresztül látott kép.

Huszár Ágoston alispánról, a kivel hosszú időn keresztül együtt működött a közügyek szol-gálatában.

Vidám hangulatban kelt fel a diszes társá-ság az agztaltól s különösen ugy a világiak, mint a papság körében általános és lelkes volt a hangulat az erdélyi püspök iránt. Kedves, me-gnyerő modorával mindenkit lebilincsel s a leg-kisebbhez is volt egy-egy barátságos szava. Az apostolok méltó utódját kell benne látni, a ki az apostolok munkáját végzi mindenütt, a kit a legmagasztosabb eszme, az Isten szeretete hevít, a ki békét visz mindenüvé, a ki szívéből nem zár ki senkit s mindenkit, a ki őt megismeri, szinte meghódít magának.

Délután öt órák a püspök litániát tartott, utána megáldotta a két mellék oltár diszes szobrait: Jézus Szive és a lourdesi Szüz szobrait.

Utána a kath. Körben néppünnepe ly kö-vetkezett.

Az acsai szenzáció.

Lapunk mult heti csütörtöki számában mi is reprodukáltuk azt a hirt, a mely az acsai segély egylet viszonyait tárgyalja. Ez egyébiránt nem is új keletű dolog, régóta szállonganak már a hírek az egylet szerencsétlen viszonyairól, az ügyészség maga is vádat emelt a vétkesek, vagy könnyelműek ellen.

A mint akkor is említettük, *„nem tudjuk, hogy kit terhel a felelősség, Faskó-e, vagy előd-jeit, vagy mindannyunkat, forog-e fönn sikkasztás, vagy könnyelműen kölcsönzött összegek elvesz-tése, a részletekre kiterjedő vizsgálat fogja be-bizonyítani.”*

A helyszínen szerztünk az egész ügyről ér-testülést s annak alapján a következőkben számo-lunk be olvasóinknak.

Az acsai segély-egylet ügyeit a vezetők régóta a lehető legpatriarhálsabban vitték. A pénzkölcsönzésben elsősorban önmaguk igényeit vették figyelembe, nem pedig a nagyközönség igényeit, a melyek miatt tulajdonképen az egylet felállítottak. Különösen Rosner Ignác, a ki id. Grimm János mellett az egylet ügyeit intézte, mint titkár s a leg tudósabb ember, amennyire lehetett, maga felé hajlította a kezét. Pénzt kapott, hiszen benn volt a tisztviselők között, persze jóállás mellett. De ő jóállott a feleségéért, a felesége ő érette, az őcsce a feleségéért, a felesége meg mindkettőjükért. Szóval így ment az ügy össze-vissza s a mi a legérdekesebb a dologban, hogy sem Rosnernak, sem a feleségé-nek, sem az őcscsének nem volt annyi vagyona, illetőleg ha volt is, annyira meg volt terhelve, hogy rája akkora kölcsönökét föl nem vehetett volna. Történt aztán, hogy Rosner Ignác felesége meg-halt s így az összebonyolult szálak egyszerre szétszakadtak. Id. Grimm János felszólította tehát Rosnert a fizetésre, mivel pedig Rosner nem tudott fizetni, a fizetési kötelezettség az alap-szabályok értelmében az igazgatóságra, illetőleg a kiutalványozó Grimmre háramlott, a mit az kénytelen is volt elfogadni. De bántotta a dolog szerfőlt és mindapáron szeretett volna meg-szabadulni a kötelezettségtől. Szerette volna vagy az egész igazgatóságra háritani, vagy pedig mint elveszett követelést a kiadás rovátába tenni.

Persze voltak egyéb rendetlenségek is. A mint halljuk, körülbelül 9 esztendőn keresztül nem fizettek kamatot a kiutalt pénz után. Miért? mert az igazgatóság tagjai nem fizettek, tehát a többi szinten felmentődött alá.

Három esztendő előtt Faskó János r. kath.

tanító vállalta magára az elnöki állást, a mivel természetesen darázsfészekbe nyult. A törvényeknek és alapszabályoknak megtartását követelte, a mi persze nem tetszett azoknak, a kik érdekelve voltak. Faskó ideje alatt azonban, a mint a vizsgálat is kiderítette, nem történtek az előbbiekhöz hasonló visszaélések. A könyvvezetés most is hiányos volt és nélkülözötte a szakértő tudását, de oly visszaélések és hibák, mint az előbbi években előfordultak, nem ismétlődtek.

Hanem rettenetes ellenségeket szerzett magának Faskó az előbbi igazgatóság tagjai között, a kik mindent elkövettek az ő tönkretételére. Mert — mint mondták — ha Faskó nem jön, nekik sem kellene fizetniök. Ezért követtek el mindent ellene különféle híresztelésekkel és botrány csinálással.

Szinte csodálatos, hogy mekkora ügyességgel terjesztették róla épen az egyet szerencsétlen ügyei idején az öngyilkosság hírért, amelylyel nemcsak Acstát, de az egész környéket elárasztották. A mint nekünk írják: »Faskó szivbajban szenved s ha előveszik szivgyörcsei, a fájdalomnak hatása alatt össze-vissza beszél mindent sőt nem ritkán övéi rémületére az öngyilkosságot emlegeti.« Azt is tudjuk, hogy többször épen a szivgyörcs okozta fájdalmak hatása alatt teljesen eszméletét veszítette s ugy kellett feldőzsölni. Hogy mi van a dologban, mi nincs, nem tudjuk, de alig vagyunk képesek megérteni, hogy miként lehet valaki annyira elvetemedett lelkű, hogy egy emberen többszörös öngyilkossági kísérlet hírére csupán a levegőből vegye s mindenestre megérdemli, hogy szigorú ítélet legyen a része.

Annyit megtudtunk és ezen értesülés alapján állítjuk, hogy Faskó János elnöksége óta az egyetben ha voltak is szabálytalanságok, de rosszakaratu visszaélés egyszer sem történt, sőt mivel ő maga a szegény emberek ügyét kötelességszerűleg védelmébe vette, kérésekkel és bosszualásra kész ellenségeket szerzett magának. Ha tehát Faskó öngyilkosságot emlegetett, nem az acsai segély-egylet ügye miatt tette, mert nem volt rá oka. Sőt azt is állítjuk, hogy Faskó János lelkiismeretes, szorgalmas tanító, a kinek lehet nagyrészt köszönni azt, hogy Acstán az ifjabb nemzedék mind magyarul beszél.

UJDONSÁGOK.

— **A tanár hálaéja:** Ma, Szuborics Jenő apátkanonok urtól, a sz.-fejérvári papnevelde volt tanártól a következő levelet kaptuk:

Gratúsnaak köszönő válaszom.

Szívem mélyéig hatottak azon gyengéd hálaszavak, melyekben Gratús 28 és fél évi tanári működésének adózik. Életem legkedvesebb pillanatai voltak, midőn tanítványaim körében működtem; mert kitartó szorgalmuk, önértetes működésük, fáradhatlan buzgalmuk engem lelkesített. Szeretett egykori tanítványaim! Kedves emlékek mindig szívémben marad véve s naponkénti áldozataimban kérem a Mindenhatót: boldogítsa nemeslelkű kedves egykori tanítványaimat!

Szuborics Jenő.

— **A csákvári választás.** Fejérvármegye központi választmánya tegnap Huszár Ágoston alispán elnökléte alatt ülést tartott, melynek kezdetén elnöklő alispán felolvassa a képviselőház elnökének leiratát, mely szírint Meszleny Lajos a csákvári választókerület országgyűlési képviselőjének elhalálása folytán a kerület részére új választási eljárás iránt a központi választmány van

hivatva intézkedni. A központi választmány az időközi képviselő választás hatánapjául 1901. év szeptember hó 17-ének délelőtti 8 óráját tűzte ki, mely napon és órán a választási eljárás a választókerület székhelyén Csákváron fog megnyitattatni s a szavazatszedő küldöttségek előtt megszakitás nélkül folytatattatni. A választás vezetésére hivatott elnökök és jegyzők, továbbá a szükséges szavazatszedő küldöttségek megválasztása, végre a községek szavazási sorrendje következő: választási elnök gr. Cziráky Antal, szavazatszedő küldöttségi elnök Végh István, jegyzők Heiszler Győző és Szabó Sándor. Helyettes elnökök: Meszleny Benedek, báró Durneisz Sándor, helyettes jegyzők Kemenczky József, Kulcsár Lajos. *I. szavazatszedő küldöttség:* elnök gróf Cziráky Antal, jegyző Heiszler Győző, ezen küldöttségnél a községek a következő sorrendben szavaznak: Csákvár, Acsa, Bodmér, Boglár, Kozma, Szaár, Uj-Barok, Zámoly. — *II. szavazatszedő küldöttség:* elnök Végh István, jegyző Szabó Sándor. Ezen küldöttségnél a községek a következő sorrendben szavaznak: Lovasberény, Magyar-Almás, Nadap, Nyék-Pettend, Pákoz, Pátka, Pázmánd, Sukoró, Velenec, Vereb. Szavazási hely a községház és róm. kath. iskola.

— **Baleset a gyakorlatóren.** A székesfejérvári 17 honvédyalozredt utban van Nagy-Kanizsa telé, a hol f. hó 5-től 10-ig *Zurua* Károly altábornagy, ker. parancsnok parancsnoksága alatt a 43. hadosztály gyakorlatait tartja két dandárparancsnok, 12 tüzértiszt, 120 főtiszt s 3500 főnyi legénység részvételével. Az ezred szombaton Lepsény és Siófok között menetelt, illetve harcgyakorlatokat tartott, a melyet egy könnyen végzetessé válható baleset zavart meg. Csóka Árpád őrnagy ugyanis egy hegyoldaldalban lóra ült s szántáson keresztül vágatában a csapat-hoz igyekezett. Alig ment azonban néhány száz lépésre, a ló egy barázdába lépett, elbukott s Csóka őrnagy oly szerencsétlenül került a ló alá, hogy bal vállcsontja eltört. Orvosi segély után vasárnap hazaszállították Bástya-utcai lakására. Ugyanezen napon Garó István százados is lebukott a lováról s ballába kifícamodott. Még három tiszt került a ló hátáról akaratlanul a földre, ezeknek azonban szerencsére nem történt semmi bajuk sem.

— **Képviselőválasztási mozgalmak.** A képviselőházat 9-én fel fogják osztalni, 20 napon túl és 30 napon belül meg lesz az új választás és pedig valószínűleg szeptember 29-én, vagy 30-án; úgy, hogy az új képviselőház október 19-én összejöhessen. Ez a legújabb hír. Tehát készülődjünk a választásokra!

Lovasberényben vasárnap volt a szabad-elvűek választói értekezlete a nagyvendéglőben. Verebi Végh István ajánlotta a jelöltet a választóknak, utána Tallián Vilmos tartott rövid beszédet. A választók igen jó hangulatban voltak, nem ugyan az elvek miatt, hanem a megszámíthatatlan sörös hordók megcsapolása következtében. Annyira jó kedvük volt, hogy szinte nem is hallgatták Tallián Vilmos ur ovációját. De hát minden Demosthenesnél ugyis szebben beszél a tett.

Horváth Gyula dr. mégis csak föllép, sőt fel is lépett. Vasárnap d. u. 3 órákor tartották Csákváron a jelölő gyűlést. A választók elég egyhangúak voltak, a mennyiben Horváth Gyula sem igen erőltette meg magát. A hangja is gyenge, de meg — a mint mondják — sokszor tekingetett bele az írásaiba. Ajánlották még őt a zámolyi, lovasberényi és csákvári ev. ref. lelkészek. Beszélte még Eötvös Bálint dr. is. Beszédjük azonban nem akart egyáltalán elfulni az »ugy

van« és »halljuk« lelkes áradatában. Azonban sem ő, sem pedig egy utána következő szónok nem mondta meg a nevét. Ez Meszleny lelkét hazajáró léleknek neverte el, s megígérte, hogy ha a választók nem választják meg Horváthot, akkor Meszleny szelleme visszajön és megfeddi őket. Horváth még csak ezután fogja elmondani programbeszédjét. A lelkesedés nagyon gyöngye, A néppárt talaja szépen készül.

— **Halálözás.** A mint részvétellel értesülünk, Destek Andor ráckevei okl. jegyző szept. 1-én este 9 órákor eleto 36. évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése ma délelőtt folyt le Ráckevén. Halálát neje szül. Jakabffy Katalin és nagyszámu rokonság, köztük a fejérvári Destek család is gyászolja.

— **Napkeleti ölekezés vagy a végrehajto tragédiája.** Néhai Huszár Károly kanonok házában még mindig pereg a dob, napkeleti öszerezsek licitálják túl egymást s fűszerezik eme munkájukat néha egy-egy botrányos epizóddal. Egy ilyen epizódnak a tragikus hőse Morvai János végrehajto segéd lett a körül állók legnagyobb bámolatára. Szombaton délután az üveg-neműekre került a sor s hogy közelebről meg lehessen nézni a tárgyakat, egy asztalra rakták, melynek őrizését Morvai magának tartotta fenn. Az öszerezsek körül járták az asztalt s többek között Klein a többinél is közelebről óhajtván látni a csillogóüvegeket, az asztalhoz lépett. Hiába tiltakozott Morvai, hiába káromkodott, saját hitsorsosait hiába szidta »kutya zsidóknak«, Klein állt rendetlenül, csak akkor mozdult meg, midőn Morvai egy kis vesszővel az orra körül forgolódot, a mit egy hatalmas csattanás követett most már a végrehajto-segéd fororvált orcáján. A kínos ügynek lovagias téren folytatása nem lett, bírósági eljárás tárgyát azonban valószínűleg fogja képezni.

— **Megtámadott varróleány.** Rusits Anna Rác-utca 9. szám alatt varróleány vasárnap este 9 óra után gyors léptekkel tartott hazafelé egyedül, midőn a Ponty vendéglő előtt egy póriasan öltözött férfiú lépett eléje, megragadta a karját s fenyegetések kíséretében a gyűrűjét s karkötőjét követelte. A megrémült leány segélyért kiáltott, majd látván, hogy senki sem érkezik, kirántotta magát az utonálló karjaiból s futásban keresett menedéket. Igaz, hogy az éfféle támadásnak mindenki ki lehet téve, mégis óvatosabbnak kellene lenni egy leánynak s 9 órákor egyedül menni a mai romlott viszonyok között elég merészség.

— **A katonák vacsorája.** A katonai élelmezési intendatura komolyan foglalkozik azzal a tervvel hogy télen át a katonáknak kocsonyát adat vacsorára. Ezzel a katonák vacsorakérdése meg lenne oldva. Az intendatura több katonai és polgári szakembert hallgat meg a kérdés beszerzési, financiaális és egészségügyi részleteiről s ezek oly kedvezőek, hogy a kocsonya valószínűleg már ez évben szerepelni fog a katonák vacsora-étlapján.

— **Cigány garázdalkodás.** Nemcsak nálunk gonoszak a cigányok, hanem Isten csapásai széles e világnak. Magyarországnak azonban különösen kijutott belőlük. Hol itt, hol ott tűnek föl s mindenütt hagynak maguk után olyan emlékeket, a melyekért nem áldás, hanem átok rajzik utánuk. A mint duna-adoronyi levelzőnk értesít bennünket, a mult hét végén *Csongedy Gyula* duna-adoronyi plebános kukoricájára járdult meg a fogsuk. Az éj sötétjét használván fel lepelnek éjfélután zsákokba szedték a termés egy részét. Tóth István mezőőr a rendes éj látogatá-t tevéen, neszét vette a cigányságnak és lármát csapott. A füstösök szétbentek, azonban nem messze haladtak, hanem a kukoricás szélén

lesbe állottak. A mezőőr nagy méltatlankodások között folytatta útját s törte a fejét, hogy miként akadhata a bűnösök nyomára, midőn a tolvajok számszerint hárman, rávetették magukat s kegyetlenül elverték. A támadás oly hirtelen történt, hogy Tóth védelemre nem is készülhetett s revolverét sem használhatta. Koponyáját több helyen bevették, úgy hogy a szerencsétlen ember vérebe fagyva fektült a helyszínén egész reggelig, midőn a plebános kocsisa rátalálván, a községbe szállította. A csendőrség persze nyomozza most a gaz merénylőket.

— **Kávéházi kaland.** Zubek fodrászsegéd vasárnap éjjel hatodmagával betért az Elite kávéházba s mikor rövid italozás után úgy 1 óra tájban fizetésre került a sor, Zubek sehogya sem állt kötélnek, a mi persze épen nem lehetett inyére a főpincérnek. Hiába volt minden kéreksőnyörgés, Zubek hajthatatlan maradt, sőt mikor a főpincér még azután is bátor volt kérni az elfogyasztott ital árát, a fodrász előkelő pózba vágta magát s taszított egyet a főpincéren, a ki most már nem vette tréfára a dolgot, hanem megberetválta ellenfelét szappan nélkül. Hogy a fizetési kötelezettség fennáll-e a történet után, nem tudjuk, de hogy a főpincér nem viszi perre a dolgot, azt gyanítjuk.

— **Névváltoztatás.** Kiskoru Rozenkranz Jakab balinkai illetőségű, budapesti lakos vezetéknevét b) ügyminiszteri engedéllyel »Kapuvári«-ra változtatta.

— **Szerencsétlen esés.** Simon Sándor rendőrkapitány szombaton estefelé kerékpáron a szőlőbe s rövid ottlét után fél 9 óra tájban lassu tempóban a város felé tartott. A Kórház-utcában előugrott egy ember a sötétségből lökött egyet a kerékpáron s a következő pillanatban Simon alkapitány elterült a földön, a jeles atyafi pedig kellő időben elmenekült. Csakis a lassu hajtásnak köszönhető, hogy az arcon és homlokon szenvedett kisebb zúzódáson kívül komolyabb baj nem történt.

— **Tűz a határban.** Lovászi Nagy Mihály Sárcsa-utca 28. szám alatti lakos f. hó 1-én kiment a kereszturi dűlőben levő szántóföldjére s legnagyobb meglepetésére azt kellett tapasztalnia, hogy 40 kerszt buzájának már csak a hamvaiban gyönyörködhetik. A legfeltűnőbb a dologban, hogy az éjjeli tüzről senki sem tudott. A kár mintegy 360 korona, mely biztosítás folytán megtérül.

— **Elfogott csalónő.** Részletesen hirt adtunk annak idején arról a furfangos csalásról, melynek szerephőse hosszas utánjárás után végre mégis a rendőrség kezébe került. Még a múlt hó folyamán történt ugyanis, hogy Ledner Józsefné Sütő-utca 35. sz. alatti lakoshoz egy asszony állított be és Máté Ferencné nevében 10 koronát kért kölcsön s azt meg is kapta. Később ez asszony Havranek mézárónál, majd Boross péknél próbál szerencsét, még pedig az utóbbi helyen sikerrel. A rendőrség a nyert személy-leírás alapján kutatni kezdte a dolgot s tegnap el is csípte a furfangos menyecskét Németh Jánosné szül. Takács Erzsébet polgárdi lakos személyében, a kinek már van rendőrségi multja is. Az ügyben a kir. járásbíró fog ítélni.

— **Megbokrosodott ló.** Nagy riadalmat keltett vasárnap délelőtt Püncinger Ferenc temető-sori lakos lovának megbokrosodása s csakis az isteni Gondviselésnek köszönhető, hogy ember-életbe nem került. Nehány sertéstől ugyanis a ló megvadult s örült vágatban rohant végig a Palotai-utcán, a hol egy gyári munkást fel is taszított, a ki azonban szerencséjére csak csekélyebb sérüléseket szenvedett. A rud eltört, a gyeplő

elszakadt, mégis maga után vonszolta a kocsit a Nádor-utcán át a Sas-utca felé, a hol végre egy katonának sikerült megfékezni a rakoncátlan paripát.

— **A tilosban.** Alig van városunkban gazdember, a ki annyiszor lett volna mezőrendőri kihágás miatt büntetve, mint Szabó Jánosné Ezrestanyai lakos s az eddigi büntetések még nem tanították meg arra, hogy a tilosban legeltetni nem szabad. Legutóbb 28 marhával Knittelhoffer Károly Ősz-utcai birtokos takarmányát legeltette le s ugyancsak erőlyesen kellett a mező-őrnek fellépni, hogy a jótalan munkának véget vessen. A kihágási eljárás folyamatba tétetvén, a becsőbizottság a kárt 45 koronában állapította meg, mely összeg az eljárási költséggel és pénzbüntetéssel tetemesen növekedni fog s így ez a legeltetés szép kis pénzébe kerül Szabónénak.

— **Lopás a vidéken.** Babai Béla gárdonyi szatócs szomoruan tapasztalta, hogy üzletéből az ostoronyelk nagyon gyorsan tolynak a nélkül, hogy a vevőket látná. Már mintegy 40 korona értékű ostoronyél hiányzott, mikor bejelentette a dolgot a csendőrségnek s a nyomozás nagyon gyorsan eredményre vezetett. Bogár János, Pilitz-majori lakosnak tetszett nagyon az olcsó ostoronyél s be is vallotta, hogy négyet elemelt, a többit pedig Nemes Sándor, Ulreich Lajos és Borbély Sándor velencei lakosok vitték el. A jeles firmák beismerték tettüket, melyért a bíróságnál fognak számot adni.

— **A kisérési díj költségei.** A kereskedelmi miniszter a munkából jótalanul távozó munkások visszahozatala alkalmából fölmerülő költségek ki által leerdő viselése tárgyában a belügyminiszterrel egyetértően kimondta, hogy a szokott munkásoknak csendőri karhatalommal visszaho-

zatala alkalmából fölmerülő költségek elsősorban a szokott munkást, másodsorban pedig a visszakísérést kérő munkaadót terhel.

— **Egy gyémánt köves aranygyűrű vasárnap éjjel a várpalotai uton a hármashíd-től a Malom-utcaig elveszett. A becsületes megtaláló jutalomban részesül.**

— **Egy keresztény családnál 2—3 diák teljes ellátást kaphat. Bővebbet a kiadóhivatal.**

— **Czimbalom tanítványokat alapos oktatásra elfogad előnyös feltételek mellett Gindl Ödönnek Jókai-utca 9. sz. a.**

IRODALOM.

— **A »Katholikus Szemle«** Mihályfi Ákos dr. szerkesztésében megjelenő, kitűnő folyóiratunk, szeptember havi hetedik füzeté a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Értekezéseket irtak belé Sankovic Ignác dr. »A szociális kérdés fejlődésének lélektana,« Vargha Dezső dr. »Az öske-resztények politikai magatartása I.,« Bartha József dr. »A magyar katolikus énekköltészet a XVIII. századik I.,« Varjas Károly »Német gyarmatok« és Divald Kornél »A régi Buda és Pest művészete a középkorban« címmel. Költemények gazdagítják még a füzetet Bán Aladár dr. és Rézbányai József dr.-tól. A »Katholikus Szemle« a Szent-István-Társulat tagjainak illetményül jár, nem tagok részére előfizetési ára 10 korona.

Hirdetések

a »FEJÉRMEGYEI NAPLÓ«
részére
jutányos áron vétetnek fel.

Képviselő-választási
ZÁSZLÓK ÉS JELVÉNYEK
rendkívül olcsó árakon
Knazovitzky Bélánál
Székesfejérvárott, Nádor-utca.

BERNSTEIN ÉS KÁLDOR

TÜZIFA-, KÖSZÉN- ÉS COAX ÜZLETE.

Tisztelettel értesitem az érdeklődőket, hogy mai nap-tól kezdve elfogadok előjegyzéseket egyes társaságok alakítására ugy

közönséges **KÖSZÉN**, mint
... **POROSZ-SZÉN** és ...
COAX-RA wagonkenti szál-
lításra **jutányosabb** árban.

Levelező-lapon történt meghívásra szivesen szolgálók személyesen is fölvilágosítással.

Tisztelettel **BALOG LIPÓT** **Haltér 2. sz.**